Den blå planet

Når vi søger efter liv på andre planeter, er dét, vi leder efter, vand. Vand er en forudsætning for liv, som vi kender det, og selvom vores planet kaldes Jorden, så er mere end 70 % af dens overflade dækket af vand. Kun 2,5 % af planetens vand er ferskvand, som kan drikkes, men meget af drikkevandet er gemt dybt i jorden, i søer, i skyerne, i gletsjere og i levende væsener, så i virkeligheden er det kun 0,007 % af vandet, som vi har adgang til og kan drikke.

Den smule vand, der er tilgængelig og kan bruges af mennesker, skal deles mellem 8 mia. mennesker, og FN forventer at verdens behov for vand vil stige med 30 % frem mod år 2030. Derfor er det vigtigt, at vi tænker over, hvad vi vælger at bruge vores vand til, for vi bruger det til meget andet end at drikke.

- Havet er jordens største og vigtigste CO2 lager. Men havet syrer til, når det optager kuldioxid fra atmosfæren, og det har konsekvenser for hele fødekæden.
- Der vil fordampe 7 % mere vand fra havet for hver grad temperaturen stiger.

Vidste du...

- at der går ca. **200 liter** vand til at producere ét kilo kartofler, og ca. **15.000 liter** til at producere ét kilo oksekød?

Vandforbrug pr. kilo

Kartofler ca. 200 liter

Avokado ca. 2.000 liter

Oksekød ca. 15.000 liter

Chokolade ca. 17.000 liter

Hvad bruger vi vandet til?

10 % husholdninger

20 % industri

70 % landbrug

Når vi snakker om at spare på vandet, bliver fokus ofte på kortere bade og at slukke for vandet, når vi børster tænder, men i virkeligheden bliver langt det meste vand brugt på produktion af fødevarer.

Vandets kredsløb

Det er ikke kun den voksende befolkning, som udfordrer vores vandbeholdning. Også klimaforandringerne skubber til balancen, da højere temperaturer får mere vand til at fordampe. Det betyder, at der nogle steder forsvinder mere vand og tørke opstår, mens der andre steder vil falde mere regn med risiko for oversvømmelser. Varmen gør også, at havet udvider sig, fordi varmere vand fylder mere end koldt vand. Det får vandstanden til at stige.

De højere temperaturer får derudover også isen til at smelte og dermed vandstanden til at stige. Hvis al indlandsisen på Grønland smelter, vil vandstanden stige med ca. 7 meter – det svarer til en gennemsnitlig flagstang. Hvis isen på Sydpolen smelter, vil vandstanden stige med ca. 60 meter. Det svarer til to gange Rundetårn.

Ifølge Unicef kan et menneske nøjes med at bruge 30-55 liter vand om dagen til hygiejne, madlavning og til at drikke. En dansker bruger mere end 100 liter om dagen og ca. 28 liter kun på at trække ud i toilettet

Opgaver

- Hvorfor betyder afsmeltningen af isen på Nordpolen ikke noget for vandstanden på kloden? Lav et forsøg med et glas vand og isterninger, der visualiserer hvorfor.
- Beregn dit vandaftryk. Er der områder, hvor du kan spare på vandet?